

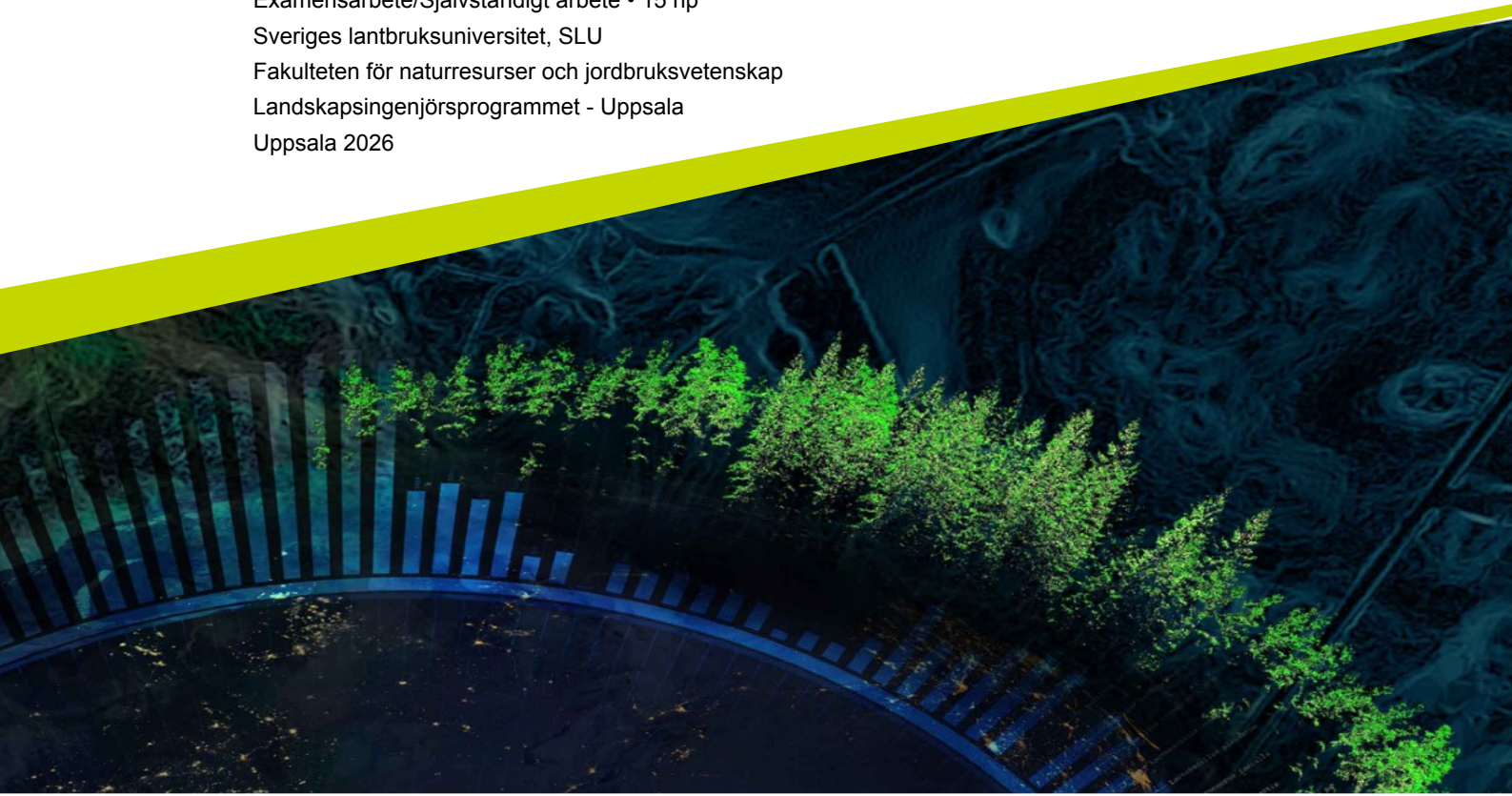

Kvinnors upplevda trygghet i Uppsalas genomgångsparker under kvällstid

- hur utformning påverkar och hur den kan förbättras

Lara Kareem & Ellinor Eriksson

Examensarbete/Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap
Landskapsingenjörsprogrammet - Uppsala
Uppsala 2026

Kvinnors upplevda trygghet i Uppsalas genomgångsparker under kvällstid: hur utformning påverkar och hur den kan förbättras.

Women's perceived safety in Uppsala's through-parks during evening hours: how design influences it and how it can be improved.

Lara Kareem & Ellinor Eriksson

Handledare:	Martin Emanuel, SLU, institutionen för stad och land
Examinator:	Åsa Ahrland, SLU, institutionen för stad och land
Omfattning:	15 hp
Nivå och fördjupning:	Grundnivå, G2E
Kurstitel:	Självständigt arbete i landskapsarkitektur
Kurskod:	EX1004
Program/utbildning:	Landskapsingenjörsprogrammet - Uppsala
Kursansvarig inst.:	Institutionen för stad och land
Utgivningsort:	Uppsala
Utgivningsår:	2026
Upphovsrätt:	Alla bilder används med upphovspersonens tillstånd.
Elektronisk publicering:	https://stud.epsilon.slu.se
Nyckelord:	Upplevd trygghet, genomgångsparker, kvinnor, parkutformning, Uppsala, urbana grönområden

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap

Institutionen för stad och land

Avdelningen för landskapsarkitektur

Förord

Denna kandidatuppsats genomfördes inom landskapsingenjörsprogrammet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) under vårterminen 2026.

Vi vill tacka vår handledare Martin Emanuel för vägledning, konstruktiva råd och ett uppskattat stöd under studiens gång. Vi vill även tacka vår handledningsgrupp som bidrog med stöd och synpunkter under arbetets gång.

Ett stort tack till de respondenter som ställde upp på intervjuer och delade med sig av sina upplevelser, utan ert engagemang hade studien inte varit möjlig att genomföra.

Sammanfattning

Denna studie undersöker kvinnors upplevda trygghet i genomgångsparker i Uppsala under kvällstid, med fokus på Observatorieparken och Stadsträdgården. Syftet är att förstå hur parkernas utformning påverkar kvinnors upplevelser av trygghet samt vilka faktorer i parkmiljön som har störst betydelse.

Studien bygger på en kvalitativ metod där semistrukturerade intervjuer genomfördes med kvinnor i åldern 20–30 år som rör sig i parkerna. Analysen utgår från ett analytiskt ramverk som kombinerar överlappande faktorer från Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) och Boverkets trygghetsfaktorer. Resultatet visar att trygghetsupplevelsen påverkas av flera samverkande faktorer i parkmiljön. Belysning, överblick, vegetationens utformning, skötsel och närvaro av andra människor framstår som särskilt betydelsefulla. Observatorieparken upplevs generellt som tryggare under kvällstid, vilket främst kopplas till parkens öppna struktur och bättre överblickbarhet. Stadsträdgården beskrivs däremot som mer komplex och svårare att orientera sig i, vilket bidrar till en ökad otrygghetskänsla.

Sammanfattningsvis bidrar studien med kunskap om hur utformning, belysning och skötsel kan påverka kvinnors upplevelser av trygghet i urbana parkmiljöer och kan ge vägledning för framtida planering och förvaltning av parker.

Nyckelord: Upplevd trygghet, genomgångsparker, kvinnor, parkutformning, Uppsala, urbana grönområden

Abstract

This study examines women's perceived safety in through-parks in Uppsala during evening hours, focusing on Observatorieparken and Stadsträdgården. The aim is to understand how the design of the parks influences women's perceptions of safety and which factors in park environments are most significant.

The study is based on a qualitative method in which semi-structured interviews were conducted with women aged 20–30 years who move through these parks. The analysis is based on an analytical framework that combines key factors from Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) and the safety principles of the Swedish National Board of Housing, Building and Planning (Boverket). The results show that perceived safety is influenced by several interacting factors in the park environment. Lighting, visibility, vegetation design, maintenance, and the presence of other people emerge as particularly important. Observatorieparken is generally perceived as safer during evening hours, mainly due to its open structure and greater visibility. In contrast, Stadsträdgården is described as more complex and harder to navigate, which can contribute to increased feelings of insecurity.

In conclusion, the study contributes knowledge on how design, lighting and maintenance can influence women's perceived safety in urban park environments and may provide guidance for future planning and management of parks.

Keywords: Perceived safety, through-parks, women, park design, Uppsala, urban green spaces

Innehållsförteckning

Figurförteckning	8
Förkortningar	9
AI deklARATION	10
1. Inledning.....	11
1.1. Syfte och frågeställningar	12
1.2. Avgränsning	13
2. Tidigare forskning.....	14
2.1 Upplevd trygghet i offentliga rum	14
2.2 Trygghet i parker och gröna miljöer	15
2.3 Rumsliga trygghetsfaktorer	16
2.3.1 Belysning	17
2.3.2 Vegetation	18
2.3.3 Skötsel och underhåll.....	19
2.3.4 Närvaro av människor.....	20
2.4 Kunskapsbrist.....	20
3. Teoretiskt ramverk.....	22
3.1 Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED)	22
3.2 Boverkets trygghetsfaktorer	24
3.2.1 Bekväm på platsen	24
3.2.2 Överblickbara stråk och platser	24
3.2.3 Välvårdat och säkerhet.....	25
3.3 Analytiskt ramverk	26
4. Metod.....	28
4.1 Forskningsansats	28
4.2 Studieområden	28
4.2.1 Observatorieparken	29
4.2.2 Stadsträdgården.....	30
4.3 Urval.....	32
4.3.1 Målstyrt urval.....	32
4.4 Genomförande och tillvägagångssätt	33
4.4.1 Semistrukturerade intervjuer	33
4.5 Etiska överväganden	33
5. Resultat och analys.....	35
5.1 Användning av parkerna som kontext.....	35
5.2 Synlighet och överblick	36
5.3 Rumslig utformning	38
5.4 Skötsel och ordning	39
5.5 Social närvaro	40
5.6 Anpassningsstrategier.....	41
5.7 Sammanfattning av studiens huvudresultat.....	42

6. Diskussion	43
6.1 Förbättringsåtgärder för tryggare genomgångsparker.....	43
6.2 Metoddiskussion	45
7. Slutsats	47
Referenser	49
Intervjuguide	52

Figurförteckning

Figur 1. Satellit bild över Uppsala. Egen illustration från Scalgo live.....	12
https://scalgo.com/sv/	
Figur 2. Egen illustration från Boverkets trygghetsfaktorer (2025).....	21
https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/brottsforebyggande-och-trygghetsskapande-atgarder/samhallsbyggnadsprocessen/trygghetsfaktorer/	
Figur 3. Egen bild på Observatorieparken av Lara Kareem.....	30
Figur 4. Egen bild på Observatorieparken av Ellinor Eriksson.....	31
Figur 5. Egen bild på Stadsträdgården av Lara Kareem.....	32
Figur 6. Egen bild på Stadsträdgården av Lara Kareem.....	32

Förkortningar

Förkortning Betydelse

SLU Sveriges lantbruksuniversitet

Brå Brottsförebyggande rådet

CPTED Crime Prevention Through Environmental Design

GDPR General Data Protection Regulation
(Dataskyddsförordningen)

NTU Nationella trygghetsundersökningen

AI deklARATION

I denna studie har vi använt AI-verktyg i begränsad omfattning som ett stöd under arbetets gång. Vi har främst använt AI för att rätta språkfel (stavning och grammatik), få förslag på struktur, till exempel rubriker eller när vi inte har varit helt säkra på vad olika delar ska innehålla. AI har inte använts för att skapa eller ändra intervjusvar, eller för att göra analys, diskussion eller dra slutsatser. Innehållet i studien bygger på våra egna metodval, vårt insamlade material och vår egen bearbetning av resultaten. Vi har gått igenom och kontrollerat alla förslag från AI och ansvarar själva för det slutgiltiga innehållet.

1. Inledning

Uppsala har under de senaste åren förändrats i takt med att staden växer och fler människor rör sig i de offentliga miljöer. Samtidigt har frågor om trygghet blivit uppmärksammade i både samhällsdebatt och planering. Kommunala trygghetsundersökningar visar att många upplever en relativt hög grad av trygghet i sin närmiljö, men att upplevd otrygghet fortfarande förekommer, särskilt under kvällstid och bland kvinnor (Uppsala kommun, 2023; Brå, 2024). Detta visar att trygghet inte är en självklar egenskap i det offentliga rummet, utan något som kan variera beroende på tid, plats och vilka människor som vistas där.

Trygghet i stadens offentliga miljöer är därför en viktig fråga inom samhällsplanering. Hur människor upplever en plats påverkar hur de rör sig i staden och vilka miljöer de väljer att använda i sin vardag. Forskning visar att trygghet inte enbart är kopplad till faktiskt brottslighet, utan i hög grad formas av hur miljön upplevs av dem som vistas där (Jansson et al., 2012). I parker och andra gröna miljöer kan exempelvis belysning, siktlinjer, vegetation och skötsel spela stor roll för hur trygg en plats upplevs (Göteborg, 2007). Även inom planering betonas vikten av att ta hänsyn till trygghet i utformningen av offentliga miljöer (Boverket, 2024), och studier visar att vissa miljöfaktorer är särskilt viktiga för kvinnor när de bedömer om en plats känns trygg att vistas i (Sadeghi et al., 2023).

Tidigare forskning har visat att kvinnor generellt upplever större otrygghet än män i offentliga miljöer, särskilt under kvällstid. Detta bekräftas även i Brottsförebyggande rådets nationella trygghetsundersökning, där kvinnor i större utsträckning än män uppger att de känner otrygghet när de vistas utomhus på kvällen (Brå, 2024). Upplevd trygghet kan påverka hur människor använder stadens offentliga rum och i vilken utsträckning de känner sig fria att röra sig i dem. För kvinnor kan detta innebära att vissa platser, tider eller stråk undviks, vilket i sin tur påverkar hur staden används i vardagen. Samtidigt visar nordisk forskning att kvinnor inte nödvändigtvis undviker offentliga platser helt, utan ofta utvecklar olika strategier för att hantera situationer eller platser som upplevs otrygga (Jansson et al., 2012). Att förstå hur kvinnor upplever trygghet i stadens offentliga miljöer är därför viktigt för att skapa inkluderande och tillgängliga stadsmiljöer där alla känner sig trygga att röra sig i.

En typ av miljö där dessa frågor blir särskilt relevanta är genomgångsparker. I denna studie definieras genomgångsparker som parker eller gröna stråk som ofta

används för passage och förflyttning mellan olika målpunkter i staden, snarare än som platser som i första hand besöks för längre vistelse. Dessa miljöer fungerar ofta som genvägar i människors vardagliga rörelse och används därför regelbundet av både gående och cyklister. Genomgångsparker används även för kortare pauser, socialt umgänge samt rekreation, såsom promenader, picknick eller att sitta en stund. Därför kan genomgångsparker definieras som multifunktionella vardagsmiljöer för både rörelse och vistelse. Mot denna bakgrund undersöker denna studie hur kvinnor upplever trygghet i två genomgångsparker i centrala Uppsala under kvällstid (Figur 1). Fokus ligger på hur parkernas fysiska och rumsliga utformning påverkar kvinnors vilja att använda eller undvika parkerna som en del av sin vardag. Studien genomförs som en kvalitativ studie där kvinnors upplevelser undersöks genom intervjuer. Syftet är att identifiera vilka faktorer som bidrar till tryggare parkmiljöer samt bidra med kunskap som kan vara relevant för framtida planering och förvaltning av parker och grönområden i Uppsala.

Figur 1. Satellit bild över Uppsala som visar de två undersökta studieområdena: (1) Observatorieparken och (2) Stadsträdgården.

1.1. Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att bidra till ökad förståelse för kvinnors upplevda trygghetskänsla i offentliga parkmiljöer under kvällstid, samt hur utformningen kan påverka möjligheten att använda parker som en vardagsmiljö, och hur den kan

förbättras. Mot denna bakgrund undersöks hur kvinnor upplever trygghet i genomgångsparker i centrala Uppsala, med fokus på Observatorieparken och Stadsträdgården, samt identifiera vilka fysiska och rumsliga faktorer i stadsmiljön som har störst betydelse för trygghetsupplevelsen, och hur faktorerna kan relateras till kvinnors vilja att använda dessa parkmiljöer under kvällstid.

- Hur upplever kvinnor tryggheten i genomgångsparkerna Observatorieparken och Stadsträdgården i centrala Uppsala under kvällstid?
- Vilka fysiska och rumsliga faktorer i dessa parker upplevs ha störst betydelse för kvinnors trygghetsupplevelse?

1.2. Avgränsning

Denna studie fokuserar på kvinnors upplevda trygghet i genomgångsparker i centrala Uppsala. Undersökningen omfattar två parker, Observatorieparken och Stadsträdgården, som båda fungerar som centrala stråk för vardaglig förflyttning och därmed utgör viktiga delar av stadens offentliga rum.

Vidare avgränsas studien till en demografisk åldersgrupp med kvinnor mellan 20-30 år. Denna åldersgrupp rör sig ofta i stadsmiljöer och använder parker både som passage och som en del av vardaglig rörelse, vilket gör gruppen relevant för studiens syfte. Avgränsningen innebär inte att trygghet är mindre betydelsefullt för andra åldrar, utan är ett sätt att skapa en tydlig analys och ett tydligt fokus.

Studien behandlar trygghet som en upplevelse och undersöker hur den relaterar till platsens fysiska och rumsliga utformning, såsom belysning, vegetation, skötsel och närvaro av människor. Fokus ligger på upplevelser av trygghet under kvällstid. Faktiskt brottslighet analyseras inte, utan trygghet förstås här som något som formas i mötet mellan individ och miljö.

2. Tidigare forskning

Detta kapitel ger en översikt av tidigare forskning om upplevd trygghet i offentliga rum med särskilt fokus på parker och gröna miljöer. Därefter behandlas rumsliga trygghetsfaktorer såsom belysning, vegetation, skötsel och närvaro av människor. Kapitlet avslutas med den kunskapsbrist som finns inom området, särskilt när det gäller kvinnors upplevda trygghet i stadsmiljöer.

2.1 Upplevd trygghet i offentliga rum

Trygghet i offentliga rum är i första hand en subjektiv upplevelse. Det handlar om hur individer tolkar och värderar en plats i relation till en upplevd risk. En miljö kan vara statistiskt säker, men ändå upplevas som otrygg, samtidigt som en plats med högre risk kan uppfattas som trygg om den signalerar kontroll, överblick och social närvaro. Boverket beskriver trygghet som: *“Den känsla som uppstår när individen tolkar den fysiska miljöns utformning och användning i kombination med egna erfarenheter och föreställningar om risk”* (Boverket, 2024). Trygghet formas därmed i ett samspel mellan individen och den fysiska miljön och kan inte förstås som en objektiv egenskap hos platsen.

Forskning visar att upplevelsen av trygghet formas genom ett samspel mellan flera faktorer. Jansson et al. (2012) betonar att trygghetsupplevelser påverkas av både individuella, sociala och rumsliga förhållanden. Individuella erfarenheter, tidigare upplevelser och personliga förutsättningar kan påverka hur människor tolkar en miljö, samtidigt som den fysiska utformningen och de sociala sammanhangen på platsen bidrar till hur situationen uppfattas. Detta innebär att samma miljö kan upplevas olika beroende på vem som vistas där och i vilken situation. Samtidigt kan upplevelsen av trygghet förändras över tid och mellan olika sammanhang. Trygghetsupplevelser är svåra att fånga genom enbart kvantitativa mått, eftersom känslan av otrygghet kan variera beroende på platsens egenskaper och individens egna tolkningar (Jansson et al., 2012; Doğrusoy & Zengel, 2017). Samtidigt visar forskning att trygghet inte enbart formas i relation till den fysiska miljön, utan även i relation till sociala normer och maktstrukturer, där kvinnors rädsla i offentliga rum kan förstås som socialt konstruerad och kopplad till könade föreställningar om risk och utsatthet snarare än enbart till faktiska hot (Pain, 2001).

Tidigare forskning visar även att upplevelsen av trygghet varierar mellan olika grupper i samhället. Sadeghi et al. (2023) visar exempelvis att säkerhet och

trygghet är den mest avgörande faktorn för kvinnors närvaro i urbana offentliga rum. Även om den faktiska brottsrisken inte alltid är högre för kvinnor, är upplevelsen av utsatthet mer framträdande. Detta bekräftas även av Loukaitou-Sideris (2006), som visar att kvinnor i högre grad anpassar sina rörelsemönster utifrån upplevd otrygghet, särskilt under kvällstid. Detta visar att trygghet inte kan förstås enbart genom statistik över brott, utan måste analyseras utifrån hur olika grupper upplever och använder stadens rum.

Samtidigt kan det noteras att en stor del av tidigare forskning om trygghet i offentliga rum har haft ett starkt fokus på brottslighet och risk för kriminalitet, snarare än på individens upplevda trygghet. Även om dessa perspektiv är relaterade visar forskning att upplevd trygghet formas genom individers erfarenheter, tolkningar och sociala sammanhang (Loukaitou-Sideris, 2006; Ceccato, 2020). Detta innebär att det finns ett behov av studier som i högre grad fokuserar på hur trygghet upplevs i vardagliga miljöer.

Upplevd trygghet påverkar i sin tur hur människor använder staden. Om en plats upplevs som otrygg kan vissa tider på dygnet undvikas, alternativa vägar väljs eller att platser undviks helt. På så sätt blir trygghet en fråga om faktisk tillgång till det offentliga rummet.

2.2 Trygghet i parker och gröna miljöer

Parker och gröna miljöer har en särskild ställning i staden. De förknippas ofta med rekreation, återhämtning och social gemenskap. Samtidigt visar forskning att just dessa miljöer kan upplevas som otrygga, särskilt under kvällstid eller när den sociala närvaron är låg. Trygghetsupplevelsen i parker är nära kopplad till tid på dygnet, där förändringar i ljusförhållanden och aktivitet mellan dag och kväll påverkar hur platsen upplevs och används (Ceccato, 2020). Parkmiljöer kännetecknas ofta av varierande och ibland svåröverblickbara rumsliga strukturer, vilket i kombination med låg aktivitet kan förstärka känslan av otrygghet (Ceccato, 2020; Loukaitou-Sideris, 2006). Samtidigt kan närvaron av andra människor fungera som en form av social kontroll, vilket lyfts fram som en central faktor för upplevd trygghet (Loukaitou-Sideris, 2006).

Hur trygg en park upplevs har en direkt påverkan på hur den används. När vissa delar av en park uppfattas som otrygga tenderar människor att undvika dessa miljöer, välja alternativa vägar eller begränsa sin användning till specifika tider på dygnet (Doğrusoy & Zengel, 2017; Jansson et al., 2012). Detta tyder på att

trygghet inte enbart är kopplad till platsens fysiska egenskaper, utan även till hur dessa tolkas i relation till tidigare erfarenheter och den aktuella situationen. En minskad användning av vissa stråk eller platser kan i sin tur leda till att den sociala närvaron minskar ytterligare, vilket kan förstärka en negativ spiral där otrygghet och låg aktivitet samverkar (Ceccato, 2020).

Samtidigt framgår det att upplevd otrygghet i parker påverkar olika grupper på olika sätt. Kvinnor tenderar i högre grad att anpassa sina rörelsemönster, exempelvis genom att undvika parker under kvällstid eller välja andra vägar (Loukaitou-Sideris, 2006; Sadeghi et al., 2023). Detta kan förstås i relation till forskning som visar att kvinnors användning av offentliga rum ofta präglas av strategier för att hantera upplevd risk, där val av rutter, tidpunkter och platser anpassas utifrån trygghetsbedömningar (Pain, 2001; Listerborn, 2015). Därmed påverkar upplevd trygghet inte enbart om parker används, utan även hur människor rör sig genom dem och vilka delar av miljön som tas i anspråk.

2.3 Rumsliga trygghetsfaktorer

Den rumsliga utformningen av offentliga miljöer har stor betydelse för trygghetsupplevelsen. I parkmiljöer påverkas denna av flera samverkande faktorer, där belysning, vegetation, skötsel och närvaro av människor bidrar till hur en plats upplevs. Trygghetsupplevelsen formas därmed genom samspelet mellan dessa faktorer, snarare än att en enskild aspekt ensamt avgör hur trygg en miljö uppfattas (Özgüner & Kendle, 2006).

Den fysiska utformningen samspelar samtidigt med sociala processer, där både närvaro av människor och hur platsen används påverkar trygghetsupplevelsen. Forskning visar att trygghet inte enbart formas av platsens fysiska egenskaper, utan även av hur dessa tolkas i relation till sociala sammanhang och tidigare erfarenheter (Ceccato, 2020; Loukaitou-Sideris, 2006).

Dessa aspekter återkommer även inom teorin Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED), där den fysiska miljöns utformning ses som central för både brottsförebyggande arbete och upplevd trygghet (Ceccato, 2020). Inom CPTED lyfts särskilt faktorer som naturlig övervakning, tydliga gränser, skötsel och aktivitet fram som viktiga för att skapa trygga miljöer. Genom att möjliggöra insyn, orienterbarhet och närvaro av människor kan den fysiska utformningen bidra till att öka upplevelsen av kontroll och minska känslan av utsatthet i rummet.

Mot denna bakgrund kan rumsliga trygghetsfaktorer förstås som ett samspel mellan hur miljön är utformad, hur den används och hur den uppfattas av olika individer. Detta ligger även till grund för studiens analytiska ramverk, där dessa faktorer analyseras separat för att tydliggöra deras betydelse för kvinnors upplevda trygghet i parkmiljöer.

2.3.1 Belysning

Belysning lyfts ofta fram som en av de mest centrala och återkommande faktorerna i forskning om upplevd trygghet i offentliga miljöer. Den påverkar både möjligheten att identifiera andra personer och att själv vara synlig i rummet, vilket kan minska känslan av utsatthet. När människor kan orientera sig i rummet och uppfatta vad som sker, blir det lättare att bedöma situationer och potentiella risker. Belysningens betydelse handlar därmed inte enbart om synlighet, utan även om möjligheten att tolka andra människors närvaro och intentioner i rummet. Tidigare studier visar att dessa aspekter är centrala för upplevelsen av trygghet i stadsmiljöer (Loukaitou-Sideris, 2006; Ceccato, 2020). I detta sammanhang kan belysningen även förstås som en förutsättning för naturlig övervakning, där den bidrar till en ökad upplevd kontroll i rummet (Ceccato, 2020).

Hur belysningen är utformad har stor betydelse för hur en plats upplevs. Boverket (2024) betonar att ljussättningen påverkar hur offentliga miljöer används under dygnets mörka timmar. När gångstråk, entréer och övergångar är tydligt upplysta förbättras både orienterbarheten och möjligheten att överblicka omgivningen. Samtidigt är det inte enbart ljusets styrka som är avgörande, utan även dess kvalitet och placering. Ojämn belysning, kraftiga kontraster eller skuggzoner kan skapa dolda partier som försvårar tolkningen av rummet och förstärker känslan av osäkerhet (Boverket, 2024). Forskning visar även att otydliga ljusförhållanden kan göra det svårare att läsa av andra människors intentioner, vilket kan förstärka denna känsla av otrygghet (Doğrusoy & Zengel, 2017). En genomtänkt ljussättning behöver därför vara jämn, rikta fokus mot rörelsestråk och möjliggöra identifiering av ansikten och kroppsspråk på rimligt avstånd.

Belysning påverkar även hur och när människor använder offentliga platser. Eftersom trygghet är en avgörande faktor för kvinnors närvaro i urbana offentliga rum (Sadeghi et al., 2023) kan mörka eller svåröverblickbara gångstråk leda till att vissa grupper undviker att vistas där eller väljer alternativa vägar. Studier visar samtidigt att väl upplysta stråk i högre grad används som primära rörelsevägar, medan sämre upplysta delar av en park riskerar att undvikas (Doğrusoy & Zengel,

2017). På så sätt påverkar belysning inte bara den fysiska synligheten i rummet, utan även hur människor rör sig genom platsen och under vilka tider på dygnet den upplevs som tillgänglig att använda.

I trygghetspromenader som analyserats av Jansson et al. (2012), en metod där användare tillsammans med planerare rör sig genom en miljö för att identifiera platser som upplevs som trygga eller otrygga, framkommer exempelvis att armaturer som delvis skymdes av vegetation gjorde gångstråk svåra att överblicka, trots att belysning fanns på platsen. Detta visar att det inte enbart är förekomsten av ljus som är avgörande, utan även hur det sprids och samspelar med omgivande element. När ljuset inte sprids längs hela sträckan kan miljön därför upplevas som mörk och svår att läsa av. I sådana situationer kan bristande överblick förstärka känslan av osäkerhet, vilket har visats påverka kvinnors rörelse i stadsmiljöer.

2.3.2 Vegetation

Vegetationens betydelse för upplevd trygghet skiljer sig från belysningen genom att vegetationen formar rummets struktur snarare än dess ljusförhållanden. Träd, buskar och planteringar skapar rumsliga gränser, definierar stråk och påverkar hur människor rör sig genom en park. Samtidigt präglas vegetationens roll av en dubbelhet, där den både kan bidra till trivsel och upplevd kvalitet i miljön, men även kopplas till otrygghet beroende på hur den utformas (Özgüner & Kendle, 2006).

I gröna miljöer kan vegetation skapa variation och en känsla av natur, vilket ofta uppskattas av användare. Samtidigt kan täta eller oöverblickbara planteringar väcka föreställningar om vad som kan finnas dolt i miljön, snarare än vad som faktiskt är synligt. Forskning visar att sådana föreställningar kan påverka trygghetsupplevelsen, då individer tolkar miljön utifrån tidigare erfarenheter och sociala föreställningar om risk (Pain, 2001). På så sätt handlar vegetationens betydelse inte enbart om dess fysiska egenskaper, utan även om hur den uppfattas och tolkas i ett socialt sammanhang.

Till skillnad från belysning, som främst påverkar hur en plats upplevs och används under dygnets mörka timmar, har vegetation en kontinuerlig inverkan på trygghetsupplevelsen även under dagtid. Eftersom vegetation formar rummets struktur, siktlinjer och rörelsemönster, vilket påverkar människor på platsen oavsett ljusförhållanden. Täta buskage intill gångstråk kan exempelvis göra att rörelsen upplevs styrd och utan alternativa vägar, vilket kan förstärka känslan av instängdhet (Sadeghi et al., 2023). Vegetationens utformning kan därmed påverka

hur länge människor väljer att vistas på en plats, samt vilka delar av en park som upplevs som tillgängliga att använda. I genomgångsparker, där rörelse är det primära syftet, kan detta få särskild betydelse eftersom människor ofta befinner sig i förflyttning snarare än längre vistelse. Detta innebär att vegetationen inte enbart påverkar hur människor rör sig genom en miljö, utan även hur platsen används och vilka situationer som upplevs som möjliga eller bekväma i det offentliga rummet (Loukaitou-Sideris, 2006).

2.3.3 Skötsel och underhåll

Synliga tecken på oordning, såsom nedskräpning, klotter eller trasig utrustning, kan påverka hur en plats uppfattas. Detta resonemang har ofta diskuterats i relation till den så kallade *broken windows* teorin, där mindre tecken på oordning kan signalera bristande kontroll och omsorg om en miljö (Wilson & Kelling, 1982). När sådana tecken lämnas utan åtgärd kan miljön uppfattas som mindre omhändertagen, vilket i sin tur kan bidra till otrygghetskänslan.

I parkmiljöer kan detta exempelvis handla om att igenvuxna planteringar, skadad utrustning eller bristande skötsel inte enbart påverkar platsens estetiska värde, utan även hur trygg den upplevs. Jansson et al. (2012) visar att boende i områden med naturlika planteringar ibland förknippade otrygghet med föreställningar om vad som kunde "pågå" i täta buskage, särskilt när dessa upplevdes som oordnade eller dåligt underhållna. Det var alltså inte vegetationens naturlika karaktär i sig som skapade otrygghet, utan hur den framstod i relation till ordning och kontroll. Samtidigt visar Jansson et al. (2012) studie att respondenter som upplevde otrygghet inte nödvändigtvis förespråkade att vegetation skulle tas bort. Detta tyder på att det är upplevelsen av oordning och bristande omsorg, snarare än grönskan i sig, som påverkar trygghetskänslan.

Skötsel och underhåll kan därmed förstås som en viktig del av hur en plats kommunicerar ansvar och närvaro. En välvårdad miljö kan signalera att platsen är aktivt omhändertagen, vilket enligt Boverket (2024) bidrar till en ökad känsla av trygghet och tillit till platsen. Samtidigt kan bristande skötsel förstärka upplevelsen av att platsen saknar tillsyn, vilket kan påverka hur människor väljer att använda eller undvika den (Ceccato, 2020). Skötsel blir därmed inte enbart en estetisk fråga, utan en del av hur platsens funktion och användning upprätthålls över tid.

2.3.4 Närvaro av människor

Parker som präglas av rörelse och aktivitet upplevs generellt som tryggare än miljöer som står tomma under stora delar av dygnet (Hassib, 2015). När en park används av olika grupper, för olika aktiviteter under varierande tider på dygnet, kan den uppfattas som en mer levande och integrerad del av staden. I en sådan miljö kan det kontinuerliga mötet med andra människor bidra till att minska känslan av utsatthet som kan uppstå när en plats upplevs som tom. Närvaron kan därmed förstås som en del av platsens "rytm", där återkommande och vardagliga rörelsemönster bidrar till att skapa en känsla av stabilitet och igenkänning i miljön (Ceccato, 2020).

Samtidigt är relationen mellan närvaro och trygghet inte entydig. Hur den sociala situationen uppfattas får betydelse för hur platsen tolkas. Hassib (2015) beskriver att fler människor inte automatiskt leder till ökad trygghetskänsla. Om en plats redan upplevs som otrygg kan social närvaro i vissa fall förstärka känslan av osäkerhet, särskilt när situationen upplevs svårtolkad eller när individen känner sig socialt exkluderad. Närvaro framstår därmed som en situationsbunden faktor, där inte enbart hur många som vistas på platsen utan även hur sammanhanget upplevs får betydelse för trygghetskänslan.

Detta innebär att närvaro inte enbart kan förstås kvantitativt, utan även i relation till platsens funktion och användning. Forskning visar att människors rörelsemönster och val av plats ofta anpassas efter hur miljön uppfattas och används i vardagen (Loukaitou-Sideris, 2006). I miljöer där rörelse är förväntad, såsom genomgångsparker, kan frånvaro av människor därför upplevas som mer avvikande än i platser där stillhet är en del av platsens karaktär. På så sätt blir trygghetsupplevelsen kopplad till om platsens användning stämmer överens med de förväntningar som människor har på miljön.

2.4 Kunskapsbrist

Trots att trygghet i offentliga rum har uppmärksammats länge inom både forskning och planering finns det fortfarande kunskapsbrist kring hur trygghet upplevs i parkmiljöer. Tidigare forskning visar att platsens utformning och rumsliga faktorer, såsom belysning, vegetation och skötsel, kan påverka trygghetsupplevelsen i parker (Göteborg, 2007; Hassib, 2015). Samtidigt bygger en stor del av denna kunskap på generella resonemang om parkmiljöer, snarare än på specifika studier av genomgångsparker där människor ofta befinner sig i förflyttning. Detta pekar på ett behov av mer platsnära kunskap om vilka rumsliga

faktorer som har störst betydelse för hur trygghet upplevs i sådana miljöer (Hassib, 2015).

Forskning och statistik visar dessutom att upplevelsen av otrygghet varierar mellan olika grupper i samhället. Nationell statistik visar exempelvis att kvinnor i högre utsträckning än män uppger att de känner sig otrygga i offentliga miljöer (Brå, 2024). Detta har bidragit till ett ökat forskningsintresse för kvinnors erfarenheter av stadens rum. Samtidigt betonar planeringsmyndigheter att trygghets- och jämställdhetsperspektiv behöver integreras i samhällsbyggnadsprocessen (Boverket, 2024). Detta ställer ökade krav på platsnära kunskap om hur olika miljöer upplevs och används.

Samtidigt finns det fortfarande begränsad kunskap om hur rumsliga faktorer i parkmiljöer påverkar kvinnors upplevda trygghet, särskilt under kvällstid. Det gäller i synnerhet genomgångsparker som används som vardagliga rörelsestråk. För att bättre förstå hur sådana miljöer upplevs behövs studier som undersöker hur parkens utformning och rumsliga egenskaper påverkar kvinnors trygghetsupplevelser.

3. Teoretiskt ramverk

I detta kapitel presenteras studiens teoretiska ramverk, som kombinerar två teorier: CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design) och Boverkets trygghetsfaktorer. Ramverket har valts eftersom det belyser kopplingen mellan den fysiska miljön och trygghet i offentliga rum, men utifrån delvis olika utgångspunkter. Tillsammans bidrar teorierna till en övergripande förståelseram för hur trygghet kan upplevas i parkmiljöer samt fungerar som teoretisk grund för studiens beskrivning av kvinnors upplevda trygghet i genomgångsparker under kvällstid.

Utifrån detta teoretiska ramverk har denna studie utvecklat ett analytiskt ramverk, vilket är ett mer konkret verktyg för att strukturera studiens analys. Detta analytiska ramverk bygger på en identifiering av de överlappande faktorerna från CPTED och Boverkets trygghetsfaktorer och sammanfört dem till olika analyskategorier. Teorierna används därmed inte bara som bakgrund, utan omsätts i en tydlig analysstruktur som gör det möjligt att analysera vilka aspekter av parkernas utformning som kan påverka upplevd trygghet.

3.1 Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED)

CPTED, *Crime Prevention Through Environmental Design*, är en inriktning inom situationell brottsprevention som handlar om hur den fysiska miljön kan utformas för att förebygga brott och öka tryggheten (Boverket, 2025). Enligt Brå (2025) bygger teorin på antagandet att en specifik plats eller situation kan påverka en person att begå brott. Det innebär att brott inte enbart förstås som ett resultat av individers egenskaper, utan också som något som påverkas av hur miljön är planerad och utformad. Genom att förändra rumsliga strukturer och minska möjligheter att agera ostört kan risken för brott reduceras samtidigt som den upplevda tryggheten stärks.

Enligt Brå (2025) bygger den ursprungliga teorin på sex centrala principer:

- *Territorialitet* - innebär att de boende i ett område känner ansvar för en plats och de aktiviteter som utförs där. Genom att individer och grupper känner ansvar för platsen minskar också incitamenten för potentiella gärningspersoner att begå brott där. Upplevelsen av territorialitet kan ökas genom exempelvis fysiska eller symboliska barriärer så som markerade

ingångar som skiljer privata, offentliga och semioffentliga miljöer men kan också genom att platsen används för sociala aktiviteter. Genom att man avlägsnar skräp, klotter och andra tecken på social oordning signalerar miljön att det finns personer som känner ansvar och kontrollerar eventuella försök att begå brott eller andra oönskade aktiviteter.

- *Tillträdeskontroll* - innebär att tillträdet till byggnader eller platser begränsas vilket försvårar för individer med uppsåt att begå brott. Exempel på detta är användandet av porttelefoner eller koder för tillträde till byggnader.
- *Övervakning* - innebär att en plats övervakas på olika sätt för att öka tryggheten och försvåra för den som har för avsikt att begå brott. Övervakningen kan vara informell genom att byggnader designas med fönster vända mot exempelvis en parkeringsplats så att bilar och personer som befinner sig där kan ses av dem i byggnaden. Det kan också innebära att man förbättrar belysningen eller reducerar buskage och liknande för att få öppna siktlinjer och naturlig övervakning. Övervakningen kan också vara mer formell med väktare och polis eller genom att övervakningskameror används.
- *Försvårande av brottsgenomförande* - innebär användningen av exempelvis lås, staket, inbrottslarm och liknande åtgärder som minskar möjligheterna att begå brott.
- *Image* - innebär att man skapar platser som är attraktiva att vara på och som signalerar ordning. Exempel på detta är att ta bort skräp, reparera trasig belysning eller sönderslagna fönster, ta bort brända bilar och liknande.
- *Aktivitetsstöd* - innebär att man genomför åtgärder som uppmuntrar till användning av platsen för positiva aktiviteter. Exempel på detta är att man kan skapa lekplatser, caféer eller andra typer av mötesplatser. Man kan också planera att busshållplatser, uttagsautomater och taxistationer hamnar på platser där man vill öka aktiviteten och genomströmningen av människor.

Med tiden har CPTED utvecklats vidare och kommit att omfatta mer än enbart den fysiska utformningen av miljön. I det som ofta benämns som *andra generationens CPTED* betonas även social och lokal sammanhållning samt en

gemensam ansvarskänsla för platsen (Skoog & Wahlin, 2025). Den fysiska miljön ses då som en struktur som kan stödja sociala relationer och bidra till en bättre förståelse av sambandet mellan rumsliga och sociala faktorer.

3.2 Boverkets trygghetsfaktorer

Enligt Boverket (2025) kan otrygghet både minska eller öka beroende på hur den fysiska miljön utformas, samtidigt som den kan förenkla eller försvåra brottsligheten. Boverket har därför grupperat trygghetsfaktorer i tre olika grupper som stöd i samhällsbyggnadsprocessen: *bekväm på platsen*, *överblickbara stråk och platser* samt *välvärdad och säkerhet* (Figur 1). Tillsammans fungerar dessa grupper som ett stöd för att skapa miljöer som känns trygga för olika grupper, samt att man kombinerar faktorerna beroende på platsens användning och brister.

3.2.1 *Bekväm på platsen*

Den första gruppen trygghetsfaktorer är om hur platsen är utformad, för att människor ska trivas och må bra av att vistas där, att platsen kan möjliggöra möten mellan personer som annars inte ofta möts. Boverket lägger vikt på att platser kan utformas att den känns mer riktad för vissa grupper än andra, och sociala normer kan avspeglas i hur den byggda fysiska miljön är organiserad och gestaltad. Av den anledning betonar Boverket att kartlägga den lokala situationen samt arbeta med samverkan i samhällsbyggnadsprocessen.

I denna grupp framhålls även befolkade platser som en förstärkande faktor för trygghetsupplevelsen, eftersom närvaro av andra och synlighet kan leda till social kontroll “att se och bli hörd”. Dessutom betonar Boverket att trygghet inte alltid är om mer insyn, utan att också undvika platser där människor känner sig uttittade, till exempel genom att platsens rumsliga proportioner och skala påverkar miljöns upplevelse. Sammantaget är gruppen relevant eftersom den tydliggör att trygghet är om både tillhörighet, hur platsen “bjuder in” och vem som känner sig välkommen på en plats, samt platsens sociala funktion och användning.

3.2.2 *Överblickbara stråk och platser*

Den andra gruppen trygghetsfaktorer fokuserar mer på orienterbarhet samt överblick som kan öka känslan av trygghet. Att det ska gå att förflytta sig till målpunkter och att det finns alternativ till vägval, är en central och viktig förutsättning enligt Boverket. Sedan gör god orienterbarhet lättare att “läsa av” miljön man är i och förstå sammanhanget. Genom tydliga huvudstråk, målpunkter såsom aktivitetsplatser, samt ökad läsbarhet, kan detta stödjas.

Boverket betonar att detta är betydelsefullt särskilt i parker eller naturområden, som oftast har många vägval och inte alltid tydliga målpunkter. Genom att exempelvis stärka läsbarheten samt orienterbarhet, med att integrera belysning, skyltning, och tydliga stråk, kommer människor kunna förstå platsen lättare. Boverket lyfter också vikten av överblick över omgivningen, att öppenhet samt siktlinjer kan bidra till att skapa en känsla av kontroll. Gruppen är därför relevant för hur tydliga stråk, siktlinjer, och läsbarhet är betydelsefulla i miljön för trygghetsupplevelsen.

3.2.3 Välvårdat och säkerhet

Den tredje gruppen trygghetsfaktor fokuserar på förvaltning, underhåll samt säkerhetsåtgärder. Boverket påpekar att eftersatt underhåll, såsom trasiga bänkar och belysning, skräp, samt fulla papperskorgar, leder till otrygghet och att människor väljer en annan väg. Samtidigt belysning är viktigt men mer ljus ger inte mer trygghet, därför är det avgörande att utformningen görs med eftertanke. Platser där det är risk för brott och skada kan fysiska säkerhetsåtgärder, såsom kamerabevakning, vara viktiga och stärka tryggheten på platsen. Denna grupp är därför relevant, eftersom kvällstid gör belysning, underhåll, och säkerhet viktiga för hur trygga människor upplever ett stråk.

Figur 2. Egen illustration baserad på Boverkets tre grupper av trygghetsfaktorer (Boverket, 2025).

3.3 Analytiskt ramverk

CPTED och Boverkets trygghetsfaktorer utgår från olika perspektiv, men berör samtidigt flera liknande aspekter av hur den fysiska miljön påverkar upplevelsen av trygghet. CPTED har sin vikt i brottsprevention och rumslig kontroll, medan Boverket i större utsträckning betonar upplevd trygghet, trivsel och sociala sammanhang i miljön. Trots dessa skillnader finns det flera överlappande faktorer mellan teorierna, särskilt i relation till hur den fysiska miljön påverkar trygghetsupplevelsen. Båda teorierna lyfter exempelvis fram betydelsen av sikt, tydliga stråk, skötsel av miljön och närvaro av människor för hur trygga platser upplevs.

Med utgångspunkt i dessa teorier har studien identifierat de faktorer som berör liknande aspekter och sammanfört dem i ett analytiskt ramverk. Genom att fokusera på dessa gemensamma faktorer skapas en mer sammanhållen förståelse för de rumsliga och sociala faktorer som är relevanta för studiens syfte, nämligen att undersöka kvinnors upplevda trygghet i genomgångsparker under kvällstid. Ramverket fungerar därmed som ett verktyg för att strukturera analysen av hur parkernas fysiska och sociala miljö påverkar kvinnor.

Utifrån dessa överlappande faktorer har följande kategorier formulerats:

- ***Synlighet och överblick*** - denna kategori omfattar faktorer som påverkar möjligheten att se och bli sedd i miljön, exempelvis belysning och siktlinjer. Kategorin kopplas till CPTED:s princip om *naturlig övervakning*, där öppna och synliga miljöer anses minska möjligheten att begå brott (Brå, 2025). Samtidigt kopplar den till Boverkets grupp *överblickbara stråk och platser*, där sikt och öppenhet lyfts fram som viktiga för trygghetsupplevelsen (Boverket, 2024).
- ***Rumslig utformning*** - denna kategori handlar om hur platsens fysiska struktur och gestaltning påverkar hur miljön upplevs och används. Här ingår exempelvis vegetation, öppna och slutna ytor samt hur olika delar av platsen hänger samman. Vegetation kan exempelvis skapa rumsliga avgränsningar men också påverka hur öppen eller avskild en plats upplevs. Även hur gångvägar, planteringar och öppna ytor är placerade kan bidra till hur människor rör sig genom miljön. Kategorin kopplas till CPTED:s princip om *tillträdeskontroll* och delvis *naturlig övervakning*, där den fysiska utformningen och rumsligheten påverkar människor (Brå, 2025).

Samtidigt kopplas den till Boverkets grupp *överblickbara stråk och platser*, särskilt delgruppen *lokalisering och utformning av stråk*, där platsens gestaltning och rumslig struktur lyfts (Boverket, 2024).

- **Skötsel och ordning** - denna kategori fokuserar på platsens underhåll och skick påverkar upplevd trygghet. Faktorer som skräp, klotter, trasig utrustning eller igenväxt vegetation kan signalera bristande omsorg om platsen. Kategorin kopplas till CPTED:s principer om *image* och *territorialitet*, där välskötta miljöer kan signalera kontroll och ansvar (Brå, 2025). Samtidigt kopplas den till Boverkets grupp *välvärdad och säkert*, där förvaltning och underhåll lyfts fram som viktiga faktorer för upplevd trygghet.
- **Social närvaro** - denna kategori handlar om hur närvaro av människor och olika typer av aktiviteter påverkar upplevelsen av tryggheten i miljö. Här ingår exempelvis människors vistelse och hur platsen används under olika tider på dygnet. Kategorin kopplas till CPTED:s princip om *aktivitetsstöd*, där aktiviteter och social användning av en plats kan bidra till ökad närvaro och kontroll (Brå, 2025). Den relaterar också till Boverkets grupp *bekväm på platsen*, där bland annat befolkade platser och sociala möten lyfts fram som faktorer för att stärka tryggheten (Boverket, 2024).

Detta analytiska ramverk används i studiens fortsatta analys för att undersöka hur olika aspekter av parkernas fysiska och sociala miljö samspelar i kvinnors upplevelser av trygghet. Genom kategorierna blir det möjligt att strukturera och tolka deltagarnas beskrivningar av Observatorieparken och Stadsträdgården, samt identifiera vilka faktorer i miljön som upplevs ha särskild betydelse under kvällstid.

4. Metod

Detta kapitel beskriver hur studien har genomförts och vilka metodval som ligger till grund för studien. Inledningsvis presenteras studiens forskningsansats. Därefter beskrivs de studieområden som ingår i studien samt de urvalsprinciper som har använts för att rekrytera deltagare.

Vidare redogörs för studiens genomförande och tillvägagångssätt, inklusive de semistrukturerade intervjuerna som utgör studiens empiriska material. Kapitlet avslutas med etiska överväganden kopplade till intervjuerna och hanteringen av det insamlade materialet.

4.1 Forskningsansats

Denna studie utgår från en kvalitativ forskningsansats eftersom syftet är att undersöka hur kvinnor upplever trygghet i genomgångsparker och vilka faktorer i den fysiska miljön som påverkar denna upplevelse. En kvalitativ metod är lämplig när fokus ligger på individers erfarenheter, upplevelser och tolkningar av sin omgivning.

Utgångspunkten är att trygghet inte enbart kan förstås genom statistiska mätningar, utan behöver belysas genom människors erfarenheter och tolkningar av den fysiska miljön. Upplevelser av trygghet betraktas därför i denna studie som situerade och formade i ett samspel mellan individen, tidpunkten och platsens rumsliga faktorer. En kvalitativ ansats gör det möjligt att fånga dessa upplevelser genom deltagarnas beskrivningar och erfarenheter.

4.2 Studieområden

Studiens empiriska material har samlats in vid två olika genomgångsparker i centrala Uppsala: *Observatorieparken* och *Stadsträdgården*. Dessa parker har valts eftersom de skiljer sig åt i karaktär, omgivande sammanhang och skala, samtidigt som de båda fungerar som viktiga gröna stråk i stadsmiljön. Genom att undersöka två parker med olika rumsliga förutsättningar skapas möjligheter att jämföra hur den upplevda tryggheten kan skilja sig mellan de olika parkmiljöerna. Det gör det även möjligt att relatera dessa upplevelser till parkernas användning och utformning.

4.2.1 Observatorieparken

Observatorieparken är en mindre stadspark belägen i Luthagen i anslutning till Uppsalas universitets gamla observatorium. Parken ligger i ett område som präglas av universitetet och studentbostäder, vilket innebär att många studenter och boende rör sig genom parken under vardagen (figur 3 & 4). På grund av dess centrala läge fungerar parken både som en plats för rekreation och som ett genomgångstråk mellan olika delar av Luthagen (Uppsala kommun, 2007). Parken har vuxit fram i samband med utvecklingen av universitetsområdet kring det gamla observatoriet under 1800-talet och har successivt förändrats över tid i takt med områdets användning. Platsen utgör idag en kulturhistoriskt värdefull miljö där flera byggnader ingår i ett byggnadsminne, vilket innebär att både byggnader och grönområden betraktas som en sammanhållen miljö (Länsstyrelsen u.å).

Parkens utformning präglas av en relativt öppen rumslig karaktär, där större gräsytor kombineras med spridda träd och tydliga gångstråk. Vegetationen består till stor del av lövträd, men är generellt placerad så att den inte skapar tydligt avgränsade rum, vilket bidrar till en god överblick över parken. Samtidigt innebär parkens placering, där vissa delar av området ligger på en viss höjd, att den upplevs som en egen, avskild plats i stadsrummet. Gångstråken används frekvent av studenter och boende som rör sig mellan närliggande målpunkter, vilket gör att rörelsen genom parken ofta är genomgående. Många passerar längs de etablerade gångvägarna snarare än att uppehålla sig i hela parkområdet, vilket bidrar till att parken upplevs som en genomgångspark, samtidigt som de öppna ytorna gör det möjligt för längre vistelser.

Figur 3. Observatorieparken präglas mest av öppna gräsytor.

Figur 4. Observatorieparksen inklusive Uppsala universitets gamla observatorium.

4.2.2 Stadsträdgården

Stadsträdgården är Uppsalas stadspark och ligger vid Fyrisån i höjd med Islandsfallet. Parken anlades under slutet av 1800-talet i samband med stadens utveckling och behovet av offentliga rekreationsmiljöer. Initiativet till parken togs bland annat av landshövdingen Robert von Kraemer och stadens trädplanteringskommitté, men ambitionen att skapa ett tillgängligt grönområde för stadens invånare (Uppsala kommun, 2025).

Parken utgör ett stort sammanhängande grönområde med en varierad rumslig struktur, där de öppna gräsyterna kombineras med mer avgränsade partier av vegetation. De öppna ytorna skapar en god överblick, medan buskar och planteringar bidrar till en mer uppdelad och rumslig karaktär. Vegetationen består av både större träd, blomsterplanteringar och tematiska inslag såsom rosarium, vilket bidrar till parkens estetiska och rekreativa värden.

Stadsträdgården innehåller flera funktionella och sociala målpunkter, såsom Lycksalighetens ö, bryggor längs ån, danspaviljong, Parksäckan samt sommarkafé i Gula villan. Dessa inslag skapar förutsättningar för både aktivitet och vistelse, där besökare kan röra sig mellan olika delar av parken beroende på behov och intresse (Uppsala kommun, 2025). Parken erbjuder även stora öppna gräsytor som används för exempelvis picknick, vila och olika former av

aktiviteter, samt en större lekplats som främst nyttjas av barnfamiljer. Kombinationen av öppna ytor, gångstråk och olika inslag bidrar till att parken används av en bred grupp människor under stora delar av dagen. Därmed skapas en levande och varierad parkmiljö där aktiviteter som promenader, rekreation, socialt umgänge och tillfälliga evenemang kan äga rum samtidigt.

Figur 5. Stadsträdgården med Fyrisån längst till vänster.

Figur 6. Stadsträdgårdens rumsliga variation.

4.3 Urval

4.3.1 Målstyrt urval

Urvalet i studien genomfördes genom ett målstyrt urval, där deltagarna valdes utifrån kriterier som ansågs relevanta för undersökningen. Studien riktade in sig på en specifik demografisk målgrupp bestående av kvinnor i åldern 20–30 år. Denna åldersgrupp valdes eftersom unga kvinnor ofta rör sig i stadsmiljöer och använder parker både som passage och för vistelse i vardagen. Tidigare forskning visar dessutom att kvinnor i högre utsträckning än män upplever otrygghet i offentliga miljöer, vilket gör gruppen särskilt relevant i relation till studiens syfte (Brå, 2024).

De deltagare som intervjuades i studien var mellan 20 och 27 år, vilket ligger inom ramen för den valda målgruppen. Ett kriterium för deltagande var att personerna bodde i Uppsala och hade erfarenhet av att röra sig i eller passera genom de parker som studien fokuserar på, vilket är Observatorieparken och Stadsträdgården. Detta säkerställde att deltagarna hade kännedom om platserna och kunde därmed reflektera över sina upplevelser av dessa parkmiljöer. Deltagarna rekryterades via personliga kontakter, vilket var praktiskt för att kunna nå deltagare inom de valda urvalskriterierna. Detta kan innebära en risk för urvalsbias. Detta kommer att diskuteras vidare under 7.2 Metoddiskussion.

Totalt deltog sex personer i studien. Majoriteten av deltagarna var studenter eller yrkesverksamma, vilket innebär att de befinner sig i olika livssituationer där stadens offentliga miljöer används på olika sätt i vardagen. Antalet deltagare bedöms vara tillräckligt, även om det är begränsat material, i relation till studiens kvalitativa samt explorativa syfte. Studien syftar till att skapa en djupare förståelse för hur den upplevda tryggheten är i två genomgångsparker i Uppsala samt vilka rumsliga faktorer som spelar roll, och inte på att generalisera till alla kvinnor som bor i Uppsala. I respondenternas beskrivningar förekom återkommande teman, såsom belysning, sikt, skötsel samt närvaro av människor, där flera nämnde liknande resonemang. Dessa teman återkom i slutet av intervjuerna, vilket innebär att nya intervjuer troligen hade bidragit med liknande mönster, snarare än att tillföra nya teman.

4.4 Genomförande och tillvägagångssätt

4.4.1 Semistrukturerade intervjuer

För att samla in studiens empiriska material användes semistrukturerade intervjuer. Denna intervjumetod innebär att intervjuerna utgår från ett antal förutbestämda frågor, samtidigt som det finns utrymme att ställa följdfrågor och anpassa intervjun utifrån deltagarnas svar (Björkman, 2025). Metoden valdes eftersom den gör det möjligt att få mer utförliga beskrivningar av deltagarnas upplevelser och erfarenheter.

Totalt genomfördes sex intervjuer med kvinnor som uppfyllde studiens urvalskriterier. Innan intervjuerna genomfördes formulerades en intervjuguide som fungerade som en utgångspunkt under samtalen. Intervjuguiden utformades utifrån ett antal teman som är centrala i förhållande till studiens syfte och frågeställning. Dessa teman bestod av: *bakgrundsfrågor, inledning, upplevelse i parken, kvällsrelaterade frågor* samt *förbättringsmöjligheter*.

Inför intervjuerna gick vi gemensamt igenom intervjuguiden för att säkerställa att båda hade en gemensam uppfattning om hur intervjuerna skulle genomföras. Därefter genomfördes intervjuerna individuellt. Eftersom intervjuerna var semistrukturerade förekom följdfrågor och fördjupningar i samtliga intervjuer. Innan intervjun påbörjades informerades deltagarna om studiens syfte och om hur intervjumaterialet skulle användas i studien. Deltagarna tillfrågades även om samtycke till att delta samt till att intervjun spelades in. Intervjuerna spelades in och kompletterades med anteckningar. Varje intervju varade mellan cirka 20 och 30 minuter.

4.5 Etiska överväganden

Eftersom denna studie bygger på semistrukturerade intervjuer med deltagare som delar med sig av sina egna erfarenheter och upplevelser, är det viktigt att ta hänsyn till god forskningsetik. När forskning involverar människor behöver särskild hänsyn tas till deltagarnas integritet, frivillighet och rätt till information. Forskningsetiska överväganden innebär att studien genomförs på ett sätt som skyddar deltagarna och säkerställer att deras uppgifter hanteras med omsorg (Vetenskapsrådet, 2024).

Deltagarna informerades innan intervjuerna genomfördes om studiens syfte och hur intervjumaterialet skulle användas i arbetet. De informerades även om att

deras medverkan var frivillig och att de när som helst hade möjlighet att avbryta sitt deltagande. Samtycke till deltagandet inhämtades i samband med intervjutillfället.

För att skydda deltagarnas integritet har intervjuerna anonymiserats. Detta innebär att inga namn eller uppgifter som kan identifiera deltagarna redovisas i studien. Det inspelade materialet och transkriberingarna har endast varit tillgängliga för studiens författare och har hanterats på ett sätt som säkerställer deltagarnas konfidentialitet. Vid hantering av intervjumaterialet har det även tagits hänsyn till gällande regler kring personuppgifter enligt dataskyddsförordningen (GDPR), i enlighet med riktlinjer för god forskningsetik (Vetenskapsrådet, 2024). Det insamlade materialet har endast använts för denna studie och har inte delats med utomstående. Inspelningar och annat intervjumaterial förvaras på ett säkert sätt och kommer att raderas efter att studien har genomförts.

5. Resultat och analys

Detta kapitel redogör för resultatet från de semistrukturerade intervjuerna med sex kvinnliga deltagare, som har anonymiserats och strukturerats upp som respondent 1-6. Resultatet presenteras utifrån studiens analytiska ramverk, vilket gör att resultatet samt analysen kommer att integreras i samma kapitel. Framställningen är upplagd utifrån en jämförelse där både parkerna Observatorieparken samt Stadsträdgården diskuteras parallellt, vilket tydliggör likheter och skillnader i vad respondenterna har för erfarenheter. Utvalda citat används i texten för att exemplifiera centrala teman och återkommande mönster, samt för att ge en tydlig bild av hur respondenternas beskrivningar ser ut. Kapitlet följer ramverkets fyra kategorier: *Synlighet och överblick, rumslig utformning, skötsel och ordning, samt social närvaro.*

5.1 Användning av parkerna som kontext

Respondenternas beskrivningar visar att Observatorieparken samt Stadsträdgården används på olika sätt och vid olika tidpunkter under dagen, vilket betonar hur de två parkerna blir betydelsefulla i vardagen. Observatorieparken beskrivs som en mer funktionell genomgångspark i intervjuerna, för vardagsförflyttning samt hemväg. Stadsträdgården däremot beskrivs ofta som en plats för vistelse samt rekreation och sällan som en del av vardagen.

Flera av respondenterna kopplar Observatorieparken med Ekonomikum och Luthagen. Parken används för att underlätta förflyttning mellan olika målpunkter. Parken beskrivs som en del av vardagen under studietiden: *“Jag pluggade precis vid Ekonomikum så jag behövde gå igenom där varje dag... mest för att ta mig igenom snabbt”* (Respondent 3). Detta återkommer också hos andra som bor i närheten: *“Jag brukar röra mig mest i Observatorieparken när jag ska plugga på Ekonomikum eller när jag bara passerar där”* (Respondent 6). I vissa fall används också Observatorieparken som genväg, såsom att ta sig till en annan plats eller hem. En respondent beskriver att hon rört sig där både för vistelse samt som genväg, där hennes passager är kopplade till kvällstid: *“Det har varit mycket hemgång på kvällen”* (Respondent 1).

Däremot används Stadsträdgården främst som en park för vistelse, särskilt under dagtid samt under sommaren. Detta tyder på att Stadsträdgården enligt respondenternas beskrivningar inte alltid framstår som en genomgångspark, trots att den definieras som en genomgångspark i studien. Denna urvalsfråga diskuteras

vidare i 7.2 Metoddiskussion. Parken beskrivs som en plats för exempelvis promenader, picknick och aktiviteter. Respondent 1 beskriver att parken var för *“nöjes skull, promenader, rekreation... mest för att det är trevligt där”*. Respondent 3 kopplar sin användning av parken i samband med aktiviteter: *“Suttit lite och käkat glass...på väg till Parksäckan för konserter... haft picknick”*. Stadsträdgården är också kopplad till specifika vardagsstråk, enligt några respondenter, i relation till arbete. Respondent 4 beskriver att hon går genom parken för att komma hem från jobbet på Akademiska sjukhuset eftersom *“det går snabbare att ta sig hem”*. Flera av respondenterna beskriver att användningen av parken under kvällstid är begränsad. Respondent 2 beskriver att enda gången hon kunde vara där på kvällen är *“på somrarna.. och aldrig själv på kvällarna”*.

Skillnaden mellan parkernas användning kommer att fungera som bakgrund till analysen nedan, där den upplevda tryggheten struktureras utifrån fyra kategorier: *Synlighet och överblick, rumslig utformning, skötsel och ordning samt social närvaro*.

5.2 Synlighet och överblick

Respondenternas upplevelser indikerar att trygghetskänslan formas av en kombination av rumsliga faktorer såsom öppenhet, buskage, sikt, belysning samt vägstråk, och sociala faktorer såsom närvaro av människor, vilka som rör sig där, samt hur många som syns.

Synlighet och möjligheten att ha en god överblick över sin omgivning är ett återkommande tema i respondenternas beskrivningar av trygghet i parkerna. I studiens analytiska ramverk handlar denna om hur siktlinjer och öppenhet kan påverka hur trygg en plats upplevs. När en miljö är överblickbar blir det lättare att uppfatta vad som sker i omgivningen och upptäcka andra personer i tid, vilket bidrar till en känsla av kontroll. I intervjuerna beskriver flera respondenter att det känns tryggare när man kan se vad som finns runt omkring och uppmärksamma andra personer i närheten. När sikten är god upplevs miljön som mer förutsägbar och lättare att orientera sig i, vilket även lyfts inom CPTED där synlighet ingår i naturlig övervakning (Brå, 2025). Detta framkommer tydligt i respondenternas jämförelser mellan Observatorieparken och Stadsträdgården, där skillnader i parkernas öppenhet och vegetation lyfts fram som viktiga för hur trygga parkerna upplevs under kvällstid.

Flera respondenter beskriver Observatorieparken som mer öppen och därmed mer

överblickbar än Stadsträdgården. En respondent beskriver exempelvis att parkens struktur gör att den känns tryggare än Stadsträdgården: *“Observatorieparken är mycket mer öppen än Stadsträdgården... inte så mycket buskar och träd”* (Respondent 4). En annan respondent kopplar också in parkens öppenhet till trygghetsupplevelsen och menar att möjligheten att kunna se sin omgivning bidrar till denna känsla av kontroll som nämnt tidigare: *“Observatorieparken känns bättre, för det är öppnare och det finns lägenheter runt omkring”* (Respondent 3).

På liknande sätt beskriver respondent 6 hur parkens öppna utformning gör det möjligt att se längre sträckor i parken, vilket bidrar till överblickbarheten: *“Observatorieparken känns tryggare eftersom den är mer öppen vilket gör att man ser mycket mer och på långt håll”*. Tydliga siktlinjer bidrar till att platsen upplevs mer förutsägbar och lättare att orientera sig i, vilket kan minska känslan av osäkerhet, i offentliga miljöer, särskilt under kvällstid (Göteborg, 2007).

Vegetationen är en stor faktor som påverkar möjligheten att överblicka en plats och hur den avgränsar. Flera respondenter hävdar att buskar och träd kan bidra till en trivsamt miljö under dagen, men att de samtidigt kan skapa en känsla av otrygghet under kvällstid när sikten blir mer begränsad (Hassib, 2015). En respondent beskriver detta tydligt: *“Träd och buskar är trevliga på dagen, men på kvällen kan det kännas otryggt eftersom man inte ser lika mycket”* (Respondent 2). På liknande sätt beskriver respondent 4 att vegetation under kvällstid kan bidra till att *“skymma sikt och skapa oro”*, vilket ytterligare förstärker kopplingen mellan vegetation och möjligheten att överblicka sin omgivning. Även respondent 5 beskriver vegetationens betydelse, för att hon exempelvis tycker att buskage, som ligger nära gångvägar, kan skapa en känsla av obehag eftersom de begränsar sikten, medan vegetation som är placerad längre bort från gångstråken upplevs som mindre problematisk.

Slutligen, visar respondenternas beskrivningar att samma rumsliga egenskap kan upplevas på olika sätt. Medan flera respondenter upplever Observatorieparkens öppenhet som trygg eftersom den skapar bättre överblick, samtidigt beskriver en annan respondent att den öppna miljön också kan skapa en känsla av utsatthet: *“Det känns som att någon då istället kan titta på en från nära vägar”* (Respondent 1). Samma respondent uttrycker också att vegetation både kan skapa en känsla av instängdhet, men också upplevas som skyddande beroende på hur den är utformad. Det visar att öppenhet inte endast behöver uppfattas som positivt och trygghetsskapande, utan att det även kan skapa en känsla av exponering.

5.3 Rumslig utformning

Respondenternas upplevelser visar att parkernas rumsliga utformning, såsom tydliga stråk samt hur olika delar av parken känns uppdelade, påverkar hur lätt orienterbar parkmiljön upplevs, särskilt under kvällstid. I studiens analytiska ramverk handlar denna kategori om hur olika delar av en park organiseras och hur människor rör sig genom platsen. Utformning av gångstråk, kopplingar till omgivningen och hur parken är uppdelad i olika delar kan påverka hur lätt det är att orientera sig i miljön och hur förutsägbar den upplevs. Inom CPTED betonas vikten av tydliga rörelsestråk och rumsliga strukturer som gör det lätt för människor att förstå och använda platsen (Brå, 2025).

Respondenternas beskrivningar tyder på att parker som upplevs ha tydliga stråk och en enkel utformning kan kännas lättare att navigera i. När parkens utformning gör det tydligt hur man rör sig genom platsen kan miljön upplevas som mer förutsägbar. Respondent 1 beskriver exempelvis att hon undviker parker där det saknas tydliga gångvägar: *“[...] om det inte finns ett tydligt promenadstråk”*. På liknande sätt menar respondent 3 att Observatorieparken och Stadsträdgårdens utformning kan förbättras genom mer tydliga vägar: *“Bättre och riktiga vägar; inte bara stigar”*. Det visar att tydliga gångstråk uppskattas, eftersom man själv vet att det är en ordentlig väg som hjälper en att ledas genom parken på ett mer förutsägbart sätt.

Samtidigt beskriver flera respondenter Stadsträdgården som mer uppdelad i olika rum. Detta kopplas främst till parkens vegetation och utformning. En respondent beskriver exempelvis att Stadsträdgården innehåller fler små “rum” än vad Observatorieparken har: *“Stadsträdgården har mer buskar och olika rum”* (Respondent 2). En annan respondent uttrycker liknande upplevelse och menar att parkens utformning kan skapa en osäkerhet kring vad som finns i närheten: *“I Stadsträdgården känns som att vem som helst kan vara där och gömma sig, det är mer intimt och inte alls så öppet”* (Respondent 6). Detta visar att parkens rumsliga uppdelning kan påverka respondenternas upplevelse av parken. När parkmiljöer består av flera mindre rum kan det bli svårare att få en tydlig uppfattning om omgivningen, vilket kan skapa en känsla av osäkerhet, särskilt under kvällstid.

Respondenternas beskrivningar visar därmed att parkernas rumsliga struktur kan påverka hur lätt det är att förstå och använda platsen. Parker med tydliga stråk och en mer sammanhållen struktur kan upplevas som mer lättorienterade, medan mer

uppdelade miljöer med flera rum kan skapa osäkerhet kring hur platsen används och hur man ska navigera sig genom den.

Sammantaget uppfattas Stadsträdgårdens rumsliga variationer som trivsamt under dagtid, men beskrivs av flera respondenter som mer problematiskt och otryggt under kvällstid.

5.4 Skötsel och ordning

I respondenternas beskrivningar framkommer att parkernas skick och hur väl de tas hand om påverkar hur miljön uppfattas. En välskött park kan bidra till att platsen upplevs som mer trivsamt och tryggt att vistas i, medan motsatsen, såsom skräp, trasig utrustning eller andra tecken på oordning, kan skapa en känsla av att platsen inte tas hand om. En välskött miljö kan signalera att platsen används och tas hand om, medan tecken på oordning kan ge intrycket av att platsen saknar tillsyn eller kontroll (Göteborg, 2007).

För flera av respondenterna framstår skötsel som en självklar förutsättning för hur en park bör vara. Respondent 2 svarade kort att skötseln *“absolut”* påverkar hennes trygghetskänsla, medan respondent 4 menar att parkerna helt enkelt *“ska vara clean [...] gäller för båda parker”*. Så det finns en viss förväntan när det kommer till skötsel och ordning, särskilt i Observatorieparken och Stadsträdgården som båda är centralt belägna parker i Uppsala där många rör sig.

Samtidigt beskriver några respondenter mer konkret hur bristande underhåll skulle påverka viljan att vistas i en park. Respondent 1 förklarar exempelvis att *“det skulle bidra till att man inte hänger där [...] det ska ändå finnas hela bänkar och soptunnor”*. På liknande sätt beskriver respondent 3 hur vissa delar av Stadsträdgården upplevs som mer trygga än andra i och hur den underhålls: *“Det gör mycket. Alla platser känns ju tryggare när det upprätthålls. Exempel när man är i Stadsträdgården, att vara i den delen med alla blommor som är tydligt skötta, skapar större trygghet än om man flyttar sig vidare”*. Dessa beskrivningar visar hur miljöer som upplevs tydligt skötta och omhändertagna kan bidra till en större känsla av ordning, vilket i sin tur kan göra att människor känner sig mer bekväma att vistas där.

Utöver detta framkommer även att skötsel kan fungera som en indikator på vilka människor och aktiviteter som förknippas med platsen. En park som upplevs som väl omhändertagen kan ge intrycket av att människor vistas där regelbundet: “Om

det är folk som sköter om parkerna så skulle de upplevas som att folk är där oftare och regelbundet. Till skillnad från om det skulle ligga massa skräp överallt, då känns det som att det ger en öppning för folk att hänga där i fel syfte” (Respondent 5). Samtidigt visar respondent 6 att samma tecken på oordning kan tolkas olika beroende på sammanhanget. Hon förklarar att skräp kan påverka hennes upplevelse på en plats: “Om jag skulle gå i Observatorieparken och skulle sett ölburkar skulle jag nog inte bry mig, men om det skulle finnas ölburkar i Stadsträdgården hade jag tänkt ‘oj, vad är detta’” (Respondent 6). Detta visar att upplevelsen av skötseln inte enbart handlar om den fysiska miljön i sig, utan också om vilka människor och aktiviteter som förknippas med platsen.

5.5 Social närvaro

Utöver den fysiska utformningen beskriver respondenterna att när andra människor vistas i en park kan det bidra till en känsla av liv och aktivitet, vilket i sin tur kan påverka hur trygg platsen upplevs. Flera respondenter beskriver att närvaron av andra personer skapade en känsla av att platsen används och att man inte är ensam. Både Observatorieparken och Stadsträdgården upplevs vara aktiva och ofta ha social närvaro utifrån respondenternas svar.

Respondent 5 beskriver att Observatorieparken ofta upplevs tryggare och säkrare att gå igenom eftersom det finns människor i rörelse där: *“det brukar ofta vara folk i rörelse där [...] när jag bodde där så stötte jag alltid på någon, vilket var väldigt skönt”*. Även respondent 6 bekräftar en liknande upplevelse av Observatorieparken, eftersom många studenter rör sig där: *“Jag tycker att Observatorieparken känns trygg eftersom det är främst bara studenter som rör sig där [...] det är också många som rör sig där under kvällen”*. Eftersom området ligger i anslutning till universitetet och där många studenter bor och rör sig, används parken ofta som ett stråk för passage, även under kvällstid. Utifrån respondenternas svar verkar denna rörelseaktivitet bidra till en ökad trygghetskänsla.

Det handlar också om vilken typ av människor som rör sig i parken. I detta fall upplevs närvaron av studenter bidra till en större trygghet eftersom de befinner sig i samma ålder och sociala sammanhang: *“Jag tror att det är för att vid Observatorieparken, där finns det mycket studenter där som är i ens egna ålder”* (Respondent 5). I kontrast beskriver hon att Stadsträdgården ibland kan upplevas som mer osäker på grund av att olika typer av människor rör sig där: *“I Stadsträdgården är man lite mer på sin vakt, för jag upplever ibland att det rör*

sig folk där som är lite sketchy”(Respondent 5). Även respondent 1 lyfter att trygghetsupplevelsen påverkas av vilka personer som vistas i parken och menar att *“om det är ett gäng studenter så känner jag mig nog inte lika rädd, medan jag kanske inte hade gillat att det fanns en grupp med högljudda män”*.

Flera av respondenterna beskriver även att frånvaro av människor kan påverka deras trygghetsupplevelse. Respondent 2 beskriver att när det finns mycket människor i parken kan det bidra till att man inte känner sig ensam: *“Det känns tryggt [...] eftersom det oftast finns poliser där och mycket folk. Så man inte känner sig ensam eller otrygg”*. På liknande sätt menar respondent 6 att närvaro av andra människor kan vara viktigt eftersom det finns personer i närheten om något skulle hända: *“Jag tycker att närvaro är viktigt för att då finns det alltid folk som kan se och agera om något händer”*.

Samtidigt visar respondenternas svar att social närvaro kan ha en dubbel betydelse. Medan närvaro av andra människor kan bidra till en känsla av trygghet, kan vissa grupper eller oväntade aktiviteter istället skapa osäkerhet. Respondent 1 beskriver exempelvis att det ibland vistas berusade personer i parkerna: *“det är ofta så i båda parkerna, att det är berusade människor som vistas i parken och det känns inte alltid så kul och säkert”*. Social närvaro verkar inte vara entydigt kopplat till trygghet, utan det beror också på vilka typer av grupper och beteenden som vistas på platsen.

5.6 Anpassningsstrategier

När det kommer till anpassningsstrategier framkommer det att kvinnor ofta utvecklar olika strategier och vardagliga åtgärder för att känna sig tryggare i offentliga miljöer. För kvinnor i dagens samhälle kan det innebära att anpassa sitt beteende eller sina rörelsemönster för att öka känslan av trygghet, men också att vara förberedd om en otrygg situation skulle uppstå. Mot denna bakgrund ansågs det vara en relevant fråga att ställa till våra deltagare. Vi undersökte om de helt undviker dessa områden sent på kvällen, om de fortfarande rör sig i parkerna, samt vilka strategier eller åtgärder de använder för att känna sig tryggare.

Flera respondenter beskriver återkommande strategier för att hantera otrygghet, oavsett vilken park de vistas i. En vanlig återkommande strategi är att försöka öka kontrollen över situationen, exempelvis genom att öka takten, vara mer uppmärksam på omgivningen samt ha mobilen tillgänglig för att snabbt kunna kontakta någon. Respondent 2 beskriver: *“Jag ser alltid till att ta fram mobilen*

och ringer någon... öka takten” medan respondent 4 säger: *“Jag skyndar mig och jag brukar ringa min mamma eller pojkvän”*.

Flera respondenter uttrycker också att de förbereder sig på att ringa någon redan innan de passerar en plats som upplevs som otrygg. Respondent 3 nämner att hon ibland springer för att snabbt ta sig igenom platsen och att hon samtidigt skannar av omgivningen. En annan respondent beskriver att hon blir mer uppmärksam genom att ta av sig hörlurarna och rör sig mot andra människor i närheten (Respondent 5). På liknande sätt berättar respondent 6 att hon skulle ringa någon, välja en annan väg eller röra sig mot en mer upplyst gata för att minska känslan av osäkerhet. För vissa innebär otryggheten att de väljer att helt avbryta sitt vägval och istället ta en annan väg. Respondent 1 nämner att hon helst skulle *“gå ut ur parken helt och hållet”* och beskriver att hon numera ofta tar Uber för att ta sig hem.

Sammanfattningsvis visar resultaten att respondenternas strategier omfattar både direkta åtgärder i stunden och mer långsiktiga vardagliga anpassningar, såsom att undvika vissa tider eller välja alternativa vägar, i syfte att minska upplevelsen av otrygghet.

5.7 Sammanfattning av studiens huvudresultat

Sammanfattningsvis visar resultatet att Observatorieparken generellt upplevs som tryggare än Stadsträdgården. Detta kopplas i intervjuerna till parkens öppenhet, goda siktlinjer samt en omgivning där närvaron av andra människor upplevs som mer förutsägbar. Samtidigt framkommer bristande belysning och en känsla av att vara iakttagen i vissa delar av parken kan minska trygghetsupplevelsen.

Stadsträdgården beskrivs som en trivsamt miljö under dag- och sommartid, men upplevs av flera som otrygg under kvällstid. Detta relaterar till parkens mer komplexa och svåröverblickbara struktur, där vegetation och buskage begränsar sikten längs gångstråken. Otryggheten förstärks även av osäkerhet kring vilka som vistas i parken samt av belysning som inte alltid upplevs tillräckligt för att skapa god överblick.

6. Diskussion

Detta kapitel diskuterar och problematiserar studiens resultat i relation till tidigare forskning om upplevd trygghet i offentliga parkmiljöer. Kapitlet bygger på de teman som integrerats under ”resultat och analys” och fokuserar på att sätta resultaten i relation till studiens problemformulering, snarare än att analysera intervju svaren på nytt. Syftet är att sätta respondenternas beskrivningar av användning och upplevelser i Observatorieparken och Stadsträdgården i relation till tidigare forskning, för att därigenom kunna tolka resultaten i ett bredare sammanhang. Kapitlet fokuserar särskilt på parker som används som vardagsstråk, där upplevd trygghet under kvällstid är en viktig förutsättning för att platserna ska användas. Därefter kommer detta kapitel också diskutera styrkor samt svagheter i studiens metodval, och vilken förbättringspotential som finns.

6.1 Förbättringsåtgärder för tryggare genomgångsparker

I respondenternas beskrivningar är trygghetskänslan i genomgångsparker nära kopplad till platsens fysiska och praktiska förutsättningar, såsom belysning, vegetation samt skötsel och ordning. Dessa faktorer återkommer även i tidigare forskning om upplevd trygghet i parker och andra offentliga miljöer, där den fysiska utformningen ofta påverkar människors upplevelse av trygghet och deras bedömningar av vilken väg de väljer att ta, särskilt under kvällstid (Göteborg 2007; Hassib, 2015; Jansson et al., 2012). Samtidigt tyder intervjuerna på att förbättringar i den fysiska miljön inte innebär att kvinnor börjar använda parker under kvällstid. Trygghetsupplevelsen påverkas även av tidigare erfarenheter, strategier och hur platsen tolkas (Jansson et al., 2012; Sadeghi et al., 2023).

I intervjuerna framträder förbättrad belysning som en tydlig återkommande åtgärd. Flera respondenter beskriver att belysning är särskilt betydelsefull för att kunna orientera sig, få överblick och uppleva en känsla av kontroll över situationen. Vissa respondenter menar att belysning kan vara viktigare än närvaro av andra människor, medan andra betonar att båda faktorerna samverkar. Detta kan kopplas till tidigare forskning som visar att ljusförhållanden har stor betydelse för upplevelsen av trygghet i parker, särskilt under mörka timmar (Göteborg, 2007; Hassib, 2015). I respondenternas beskrivningar framgår att det inte alltid handlar om ”mer ljus”, utan snarare om var belysningen är placerad och fungerar i relation till omgivningen. Exempelvis uttrycker en respondent att belysning behöver finnas både på gångstråken och vid buskage. Den typen av resonemang indikerar att förbättringar bör vara platsanpassade åtgärder, snarare än generella lösningar.

Därefter är vegetationens utformning också ett annat återkommande tema, särskilt buskage. Respondenterna uttrycker att täta buskage kan kännas otryggt i mörker, på grund av den begränsade överblicken och kontrollen över vad som finns runt sig. Därför rekommenderar flera respondenter att hålla buskage nedklippta, speciellt vid gångvägarna, för att de skymda partierna minskar. Detta stöds av tidigare forskning där brist på sikt och nedsatt överblickbarhet ofta kopplas till otrygghet i parkmiljöer (Göteborg, 2007; Hassib, 2015). Däremot uppmärksammar Jansson et al. (2012) att bättre ljusförhållanden och nedklippta buskar inte alltid leder till att kvinnor nödvändigtvis använder parker under kvällstid, samt att mer öppenhet kan öka känslan av exponering och vara "uttittad". Detta återkommer också i respondenternas beskrivningar, även om flera kopplar öppenhet till trygghet, visar en respondent att öppenhet också kan leda till obehag genom en känsla av att vara exponerad från omgivande gator. Detta tyder på att förbättringsåtgärder kopplade till vegetation inte bör diskuteras som borttagande, utan som att forma grönskan för att det ska vara överblickbart där människor rör sig som mest, utan att öka känslan av exponering.

Ett annat tydligt återkommande tema i intervjuerna var skötsel och underhåll. Respondenterna knyter trasiga bänkar, skräp samt fulla papperskorgar till att platsen känns mindre trygg. Flera hävdar att det är avgörande om man väljer att använda platsen eller inte. Tidigare forskning visar också att skötsel samt underhåll är betydelsefullt för trygghetskänslan, eftersom bristande underhåll kan skapa en känsla av att platsen inte används eller tas hand om, vilket därmed ökar känslan av otrygghet (Göteborg, 2007; Hassib, 2015; Jansson et al., 2012). En intressant iakttagelse i respondenternas beskrivningar är att oordning kan värderas olika beroende på platsens sociala sammanhang. Exempelvis kan ölburkar uppfattas oskyldigt i en park som förknippas med studenter, men upplevas mer oroande i en park där platsens sociala sammanhang är oklart och svårtolkat. Detta innebär att skötsel och underhåll inte enbart handlar om parkens fysiska tillstånd, utan snarare om hur platsens sociala sammanhang påverkar uppfattningen samt tolkningen.

Enligt respondenterna är framkomlighet samt tydliga stråk en viktig förbättringsåtgärd, speciellt under vintertid. Trygghetsupplevelsen minskas när man inte känner att man kan ta sig igenom parken och man behöver ändra vägval, detta om exempelvis vägen inte är plogad eller om stigen inte är tydlig. Detta stämmer överens med tidigare forskning som visar att orienterbarhet, tydliga stråk, samt alternativa vägval kan påverka trygghetsupplevelsen, särskilt i parkmiljöer där stråk kan vara mindre definierade (Göteborg, 2007; Jansson et al.,

2012). Detta är relevant eftersom fokus ligger på genomgångsparker, där syftet är passage, och om stråket är otydligt kan det få större konsekvenser än i parker som enbart används för vistelse.

Vidare uttrycker vissa respondenter behovet av mer direkta trygghetsåtgärder, såsom åtgärder som snabbt signalerar uppmärksamhet och hjälp, någon form av larmfunktion. Dessutom påpekar flera respondenter att även om parkerna förbättras, som belysning och grönska, är det inte säkert att de skulle besöka parkerna under kvällstid. Vissa beskriver att de allmänt undviker parker under sena tider, att de hellre tar taxi eller väljer en annan väg med upplysta gångvägar. Detta kopplar till tidigare forskning som visar att kvinnor ofta utvecklar strategier för att känna sig trygga och att förbättringsåtgärder inte alltid är tillräckliga för att förändra beteendet att röra sig under kvällstid (Jansson et al., 2012; Sadeghi et al., 2023). Detta tyder på att förbättringsåtgärder kan öka trygghetskänslan, men att det samtidigt behöver förstås i relation till kvinnors erfarenheter samt sociala sammanhang som påverkar hur kvinnor rör sig under kvällstid (Brå, 2024).

Sammanfattningsvis visar både respondenternas beskrivningar samt tidigare forskning vikten av att förbättra belysning, överblickbar vegetation, kontinuerligt underhåll, samt framkomliga stråk är särskilt viktiga för tryggare genomgångsparker (Göteborg, 2007; Hassib, 2015). Samtidigt visar studien att trygghet formas av ett samspel mellan flera faktorer och inte enbart genom en enskild åtgärd, samt att vissa kvinnor, även om förbättringar görs, kan fortsätta att undvika att använda parker under kvällstid. Därför blir detta viktigt att beakta i framtida planering. Förbättringsåtgärder behöver vara platsanpassade och samverka med varandra, samtidigt som trygghet bör förstås i ett större sammanhang av både rumsliga samt sociala erfarenheter (Brå, 2024; Sadeghi et al., 2023).

6.2 Metoddiskussion

Denna studie bygger på en kvalitativ forskningsansats med semistrukturerade intervjuer, vilket kan ses som en styrka då upplevelsen av trygghet är både subjektiv och situationsbunden. Genom intervjuerna har nyanser i respondenternas beskrivningar kunnat fångas, särskilt i relation till hur trygghet upplevs i parker under kvällstid. Den semistrukturerade formen möjliggjorde en gemensam struktur genom intervjuguiden, samtidigt som den gav utrymme för följdfrågor. Detta bidrog till att relevanta teman kunde fördjupas och utvecklas.

Samtidigt finns det begränsningar i studiens metod. Urvalet består av sex deltagare, vilket innebär att resultaten inte kan generaliseras till alla kvinnor i Uppsala. Denna studie är en mindre del av ett mycket större forskningsområde som behandlar kvinnors upplevda trygghet i offentliga miljöer. Frågor om trygghet i parker berör alla kvinnor, men upplevelserna kan variera beroende på livssituation och bakgrund. En förbättringspotential hade därför varit att inkludera en bredare demografisk grupp, vilket sannolikt hade bidragit till fler perspektiv, exempelvis kopplat till olika vardagsrutiner, rörelsemönster och anpassningsstrategier samt boendesituationer.

Deltagarna rekryterades dessutom via personligt kontakter, vilket kan innebära en risk för urvalsbias, då personer inom samma sociala nätverk ofta delar liknande erfarenheter och förutsättningar. Det finns även en möjlighet att relationen mellan intervjuare och respondent har påverkat vad som berättas eller hur svaren formuleras. För att hantera detta betonades frivillighet och anonymitet i studien, och samtliga intervjuer genomfördes med stöd av en gemensam intervjuguide. En möjlig förbättring hade dock varit att rekrytera deltagare genom fler och mer varierade kanaler, i syfte att nå en bredare grupp och därmed öka variationen i materialet.

En viktig metodologiskt iakttagelse är att parkerna i studien inte används på samma sätt av respondenterna. Stadsträdgården beskrivs i flera fall som en vistelsepark snarare än en genomgångspark, medan Observatorieparken tydligare framstår som ett stråk för passage. Detta påverkar jämförbarheten mellan parkerna, eftersom studiens fokus ligger på genomgångsparker. En möjlig förklaring är att respondenternas boende och målpunkter påverkar hur parkerna används i vardagen. För framtida studier hade ett mer strategiskt urval, där deltagare rekryteras utifrån faktiskt användning av parkerna som genomgångsstråk, kunnat stärka jämförelsen.

Slutligen bör författarnas egna position i relation till ämnet beaktas, då den kan påverka tolkningen av intervjumaterialet. För att minska denna påverkan har analysen genomförts tillsammans, där tolkningar har diskuterats och förankrats i återkommande teman och citat från intervjuerna. Sammanfattningsvis ger den valda metoden en fördjupad och platsnära förståelsen av kvinnors upplevda trygghet i två parkmiljöer, vilket kan ses som en styrka. Samtidigt begränsas studien av det lilla urvalet, rekryteringsmetoden samt skillnader i hur parkerna används av deltagarna. Ett mer strategiskt urval och en bredare rekrytering hade kunnat stärka studiens resultat och jämförbarhet ytterligare.

7. Slutsats

Studiens syfte var att undersöka hur kvinnor upplever trygghet i Uppsalas genomgångsparker under kvällstid, med fokus på Observatorieparken och Stadsträdgården, samt att identifiera vilka rumsliga och fysiska faktorer som framstår som mest betydelsefulla för trygghetsupplevelsen. Sammantaget visar studien att trygghetsupplevelsen i genomgångsparker är situationsbunden och formas genom ett samspel mellan parkernas rumsliga egenskaper, belysning, skötsel och sociala sammanhang, men också individens tidigare erfarenheter och strategier.

Resultatet visar att Observatorieparken generellt upplevs som tryggare än Stadsträdgården under kvällstid. Trygghetsupplevelsen i Observatorieparken kopplas framför allt till att parken uppfattas som mer öppen och överblickbar, vilket gör det lättare att orientera sig och få en känsla av kontroll över omgivningen. Flera respondenter framhåller även att parkens sammanhang, med närhet till universitet och en förväntad närvaro av studenter, bidrar till en ökad trygghetskänsla. Samtidigt framkommer vissa aspekter som kan påverka tryggheten negativt. Vissa delar av parken upplevs som otillräckligt belysta, och den öppna utformningen kan skapa en känsla av utsatthet eller att vara iakttagen. Stadsträdgården beskrivs däremot som mer otrygg under kvällstid. Detta kopplas främst till att parken upplevs som mer komplex och uppdelad i olika "rum" med vegetation och buskage, vilket begränsar sikten och gör det svårare att orientera sig och överblicka omgivningen. Otrygghetskänslan förstärks även av osäkerhet kring vilka personer som vistas i parken under kvällstid. Samtidigt uppfattas Stadsträdgården som en trivsamt och attraktiv plats under dagtid och sommardag, vilket visar hur trygghetsupplevelsen kan förändras beroende på tid och situation.

De faktorer som framträder som mest betydelsefulla för trygghetsupplevelsen är belysning, överblick samt vegetationens utformning, skötsel och ordning samt närvaro av människor. Belysning lyfts som en central faktor för att kunna orientera sig och skapa en överblick över omgivningen. Respondenterna betonar dock att det inte enbart handlar om att öka mängden belysning, utan även om hur belysningen är utformad och placerad längs gångstråk samt i områden med begränsad sikt. Vegetation kan upplevas som positiv och trivsamt under dagtid, men under kvällstid kan täta buskage nära gångstråk bidra till otrygghet genom att skapa skymda partier och begränsa möjligheten till överblick. Skötsel och ordning påverkar också trygghetsupplevelsen, då en välskött park kan signalera att platsen är omhändertagen, medan skräp eller trasig utrustning kan bidra till en minskad

känsla av trygghet. Närvaro av människor beskrivs ofta som trygghetsskapande, men flera respondenter framhåller att trygghetskänslan också påverkas av vilka personer som vistas på platsen och hur situationen tolkas.

Resultatet visar även att kvinnor ofta använder olika anpassningsstrategier för att hantera otrygghet. Dessa strategier kan exempelvis innebära att öka takten när man går, kontakta någon via telefon, ha mobilen redo, välja en annan väg eller helt undvika parker under sena kvällstider. Detta visar att även om åtgärder genomförs för att öka tryggheten i parker, innebär det inte nödvändigtvis att kvinnor kommer att börja använda dessa platser under kvällstid.

Sammanfattningsvis visar studien att kvinnors upplevda trygghet i genomgångsparker i centrala Uppsala under kvällstid i stor utsträckning påverkas av hur parkernas utformning möjliggör överblick och orienterbarhet, samt hur närvaron av människor och platsens sociala sammanhang tolkas. Resultatet indikerar att åtgärder kopplade till förbättrad belysning, ökad sikt, kontinuerlig skötsel och underhåll samt tydliga gångstråk kan bidra till att stärka trygghetsupplevelsen för kvinnor under kvällstid.

Referenser

Boverket (2024). *Trygga och jämställda stads- och boendemiljöer*. Tillgänglig: <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2024/trygga-och-jamstallda-stads--och-boendemiljoer.pdf> [2026-01-12]

Boverket. (2025). *Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED)*. Tillgänglig: <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/brottsforebyggande-och-trygghetsskapande-atgarder/metoder/fysiska-atgarder/cpted/> [2026-02-08]

Boverket. (2025). *Trygghetsfaktorer*. Tillgänglig: <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/brottsforebyggande-och-trygghetsskapande-atgarder/samhallsbyggnadsprocessen/trygghetsfaktorer/> [2026-02-08]

Björkman, J. (2025). *Semistrukturerad intervju - vad det är och hur du lyckas*. Jobbland. Tillgänglig: <https://jobbland.se/arbetsliv/semistrukturerad-intervju> [2026-03-03]

Brå. (2024). *Risk för otrygghet i bostadsområden- en statistisk analys utifrån nationella trygghetsundersökningen (NTU)*. Tillgänglig: https://bra.se/download/18.3ad2ec4c19329a0a7e5b596/1732178507264/2024_Risk-for-otrygghet-i-bostadsomraden.pdf [2026-01-26]

Brå. (2025). *Situationell prevention*. Tillgänglig: <https://bra.se/kunskapsstod/metodstod-och-verktyg/situationell-prevention#h-ForebyggabrottgenomarkitekturochstadsplaneringCPTED> [2026-02-08]

Ceccato, V. (2020). *Safety in the making. An assessment of urban planners' practices in municipalities in Sweden*. I: Ceccato, V. & Nalla, M. (red.) *Crime and Fear in Public Places*.

Doğrusoy, I & Zengel, R. (2017). *Analysis of perceived safety in urban parks: A field study in Büyüpark and Hasanağa park*. Tillgänglig: <https://www.researchgate.net/publication/318596062> [2026-03-20]

Göteborg, D. (2007). *Trygghet i stadens offentliga rum*. Tillgänglig: https://stud.epsilon.slu.se/12505/1/gotborg_d_171026.pdf [2026-01-12]

Hassib, S. (2015). *Trygg offentlig park*. Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:832622/FULLTEXT01.pdf> [2026-02-27]

- Jansson, M., et al. (2012). *Trygghet i bostadsområdets gröna utemiljöer- en kunskapssammanställning*. Sveriges lantbruksuniversitet, SLU. Tillgänglig: https://pub.epsilon.slu.se/10644/7/jansson_m_et_al_130711.pdf [2026-01-26]
- Listerborn, C. (2015). *Feminist struggle over urban safety and the politics of space*. Sage Journals. Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1398888/FULLTEXT01.pdf> [2026-03-20]
- Loukaitou-Sideris, A.(2006). *Is it safe to walk? Neighborhood Safety and Security Considerations and Their Effects on Walking*. Journal of Planning Literature. Tillgänglig: <https://www.researchgate.net/publication/245381493> [2026-03-21]
- Länsstyrelsen Uppsala län. (u.å). *Observatorieparken- Uppsala*. Tillgänglig: <https://www.lansstyrelsen.se/upsala/besoksmal/kulturmiljoer/observatorieparken.html?sv.target=12.382c024b1800285d5863a8a3&sv.12.382c024b1800285d5863a8a3.rote=/&searchString=&counties=&municipalities=&reserveTypes=&natureTypes=&accessibility=&facilities=&sort=none> [2026-03-04]
- Pain, R. (2001). *Gender, Race, Age and Fear in the city*. Urban Studies, Vol. 38, (5-6), 899-913.
- Sadeghi, A.R., Mousavi, E.S & Jangjoo, S. (2023). *Women in a safe and healthy urban environment: Environmental top priorities for the women's presence in urban public spaces*. Tillgänglig: https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10077683/pdf/12905_2023_Article_2281.pdf [12-01-2026]
- Uppsala kommun. (2007). *Detaljplan för del av kvarteret Observatoriet, Uppsala kommun- Planbeskrivning (Dnr 2002/20043-1), laga kraft 2007-04-26*. Tillgänglig: <https://www.uppsala.se/contentassets/4efbbef437884e48852c8ea06bd39c9d/070619163514630.pdf> [2026-03-04]
- Uppsala kommun. (2025). *Stadsträdgården*. Tillgänglig: <https://www.uppsala.se/stadstradgarden/> [2026-03-04]
- Vetenskapsrådet. (2024). *God forskningssed 2024*. Tillgänglig: <https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2024-10-02-god-forskningssed-2024.html> [2026-03-03]
- Wilson, J & Kelling, G. (1982). *Broken Windows*. The Atlantic online. Tillgänglig: [https://faculty.washington.edu/matsueda/courses/587/readings/Wilson%20and%20Kelling%20\(1982\).pdf](https://faculty.washington.edu/matsueda/courses/587/readings/Wilson%20and%20Kelling%20(1982).pdf) [2026-03-02]

Özgüner, H. & Kendle, A.D. (2006) Public attitudes towards naturalistic versus designed landscapes in the city of Sheffield (UK). *Landscape and Urban Planning* 74, 139-157.

Intervjuguide

Introduktion - Informera om studiens syfte och intervjupersonens medverkan, informera om att vi spelar in, fråga om samtycke.

Bakgrundsfrågor:

- Hur gammal är du?
- Vad gör du i vardagen?
- Vart i Uppsala bor du, vilken stadsdel?

Inledning:

Vi kommer att studera och ha fokus på dessa två parker: Observatorieparken och Stadsträdgården.

- Känner du till dessa parker?
- Brukar du röra dig i någon av dessa parker?
.....Om nej, varför är det så? Vilken anledning?
- Om det är så att du brukar röra dig i dessa parker, i vilken anledning kan det vara?
- I vilken av dem brukar du röra dig mest i?
- Vilka tider på dygnet brukar du vara där?

Upplevelse i parken:

- Upplever du någon skillnad i trygghet mellan parkerna?
- Om du skulle rangordna de två parkerna från mest till minst trygg - hur skulle du rangordna dem?
- Vad är det som gör att du placerar dem så?

Följdfrågor:

- Spelar vegetation eller buskage roll för din känsla av parken?
- Vissa menar att belysning är avgörande för trygghet, medan andra tycker att närvaro av människor är viktigare. Hur ser du på det?
- Påverkar skötseln din trygghetskänsla?

Kvällsrelaterade frågor:

- Om det är sent på kvällen – vilken av parkerna skulle du känna dig mest trygg respektive minst trygg i?
- Om du nu går igenom parkerna och börjar känna dig otrygg. Vad brukar du göra då? Har du någon åtgärd eller strategi som du tar an?
- Är det så att du helst undviker platserna sent på dygnet helt?

Förbättringsmöjligheter:

- Om du fick förändra något i parkens utformning – vad skulle det vara?

- Finns det något som borde tas bort eller minskas?
- Vad skulle behöva förändras specifikt för att du skulle känna dig trygg att gå där ensam under kvällstid?
 - Om endast en åtgärd kunde genomföras – vad borde prioriteras?
 - Tror du att du skulle använda parken mer om dessa förändringar genomfördes?

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket. Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen. Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

JA, jag, Lara Kareem har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

JA, jag, Ellinor Eriksson har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.